

mogły być wydane przed rokiem 1500, jednak nie są kompletne i trudno ustalić dokładny czas wydania, natomiast najstarszy kompletny i opracowany egzemplarz pochodzi z 1502 roku i jest to łacińska Biblia z komentarzem Nicolauouate pars prima..., a wydana w Bazylei.

- Śląskie sprawy?

- Posiadamy tu, na Śląsku, jeden z największych, po Bibliotece Śląskiej, zbiór silesiaków. Książd profesor Jerzy Myszor poświęcił lata badań nad historią Kościoła na Śląsku - i tę kolekcję zgromadziliśmy w głównej mierze dzięki niemu. Poza tym trafiły do nas także okazałe kolekcje po innych duchownych zajmujących się historią naszego regionu np. po ks. Janie Kuderze czy ks. Franciszku Maroniu. Wśród silesiaków znajdują się zarówno książki wspólczesne, jak i wydania przedwojenne publikowane w języku polskim oraz niemieckim. Odrębną część stanowi bogata kolekcja górnośląskich czasopism z przełomu XIX i XX wieku. Myślę, że dla badaczy historii Śląska jest to niezmiernie ważny księgozbiór.

- Przypomnijmy „Polonię”, „Polskę Zachodnią”, „Gońca Śląskiego” - że wymienię gazety polskojęzyczne...

- Tych tytułów akurat nie posiadamy, ale za to możemy się pochwalić interesującym zbiorem innych periodyków. Na uwagę zasługuje choćby komplet wszystkich numerów „Gościa Niedzielnego” wraz ze wszystkimi mutacjami, „Głosów z nad Odry: Pisma Peryodycznego Towarzystwa Oświaty na Śląsku imienia św. Jacka” (Opole 1918-1924) czy „Roczników Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku” (Katowice 1929-1938) redagowanych przez bł. Emila Szramka. Poza tym jest wiele czasopism wydawanych na Śląsku w języku polskim w XIX wieku, jak chociażby: „Kuryer Górnośląski: Pismo Duchowieństwa i Ludu Polskiego na Śląsku” (Racibórz 1893-1896), „Monika: Tygodnik dla Rodziców o Chrześcijańskim Wychowaniu Dzieci” pod redakcją Adolfa Hytrka (Mikolów 1876-1880), „Zwiastun Górnoślązki” (Piekary Śląskie 1868-1872) czy „Światło: Pismo Ilustrowane dla Ludu” (Bytom 1887-1901). Niektóre z nich to unikatki jak np. „Pochodnia: Wydawnictwo dla Ludu” (Królewska Huta 1910-1911) z odrębnym spisem treści sporządzonym przez Konstantego Prusa. Najstarszy tytuł pochodzący z początku XIX wieku to „Amts-Blatt der Königlich-Breslauschen Regierung” (Breslau 1811-1816), pruski dziennik urzędowy wydany w języku niemieckim.

- Modlitewniki?

- W Bibliotece Teologicznej znajduje się obszerny zbiór modlitewników, kancjonalów oraz śpiewników. Na Górnym Śląsku wydawano je w języku polskim od XIX wieku w oficynach wielu miast od Mikolowa, Królewskiej Huty, Piekar przez Katowice po Bytom. Wśród XIX-wiecznych zbiorów modlitewnych, które posiadamy, na uwagę zasługuje drukowany z inicjatywy wybitnego proboszcza piekarskiego ks. Jana Alojzego Ficka Dostateczny śpiewnik kościelny domowy opracowany przez Karola Piekoszowskiego, wydany w 1850 roku. Jego autor, z profesji młynarz, a z zamiłowania zbieracz pieśni, przy redagowaniu śpiewnika wykorzystał materiały śląskie, które wzbogacił dodatkowo pieśniami ogólnopolskimi. Śpiewnik ten cieszył się wielkim uznaniem wśród odbiorców, ponieważ był przedrukowywany dziewięć razy w ciągu pół wieku, a wychodził w nakładach po 10 tysięcy egzemplarzy.

Kolejna pozycja, to Droga do Nieba, która od pierwszej swej edycji w 1903 roku cieszyła się niezwykłą popularnością i stała się z początkiem XX wieku najważniejszym zbiorem modlitw i pieśni na Śląsku. Autor tej książki modli-

Ludwik

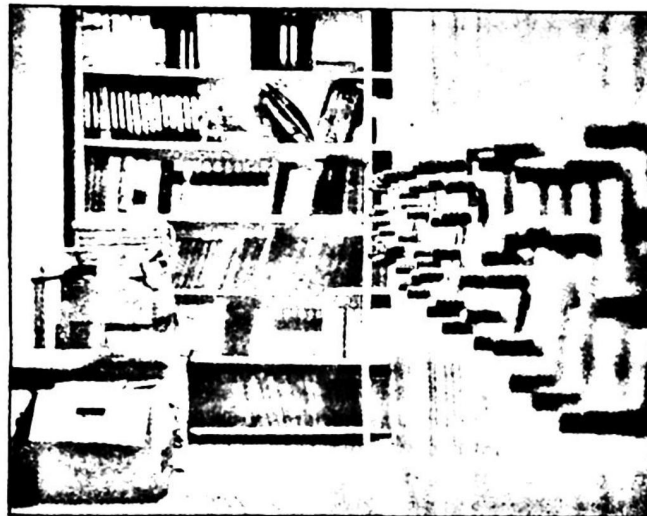
sterz, ale także wydawca licznych modlitewników, które także mamy w naszych zasobach. Natomiast w 1933 roku ukazał się po raz pierwszy nakładem Księgarni i Drukarni Katolickiej w Katowicach, nowy modlitewnik pod tytułem: Skarbiec Modlitw i Pieśni. Książka diecezjalna do Nabożeństwa dla katolika każdego stanu i wieku wydany z polecenia bp. Stanisława Adamskiego przez grono księży Diecezji Katowickiej. Ta publikacja również wielokrotnie wznawiana, trafiała do naszych zasobów w wielu wydaniach i wariantach.

- W jednej z wioszek w okolicy Turawy w Opolskiem wpadła mi w ręce książeczka do nabożeństwa składana gotykiem, ale... po polsku!, podobny ewenement zobaczyć można o 1000 kilometrów dalej, pod Kijowem, w wiosce przesiedleńców spod Czarnobyla - zachowały się bardzo stare polskie książeczki do nabożeństwa, składane cyrylicą. Gdyby ktoś z państwa miał... błagam o informację!

- Niestety nie spotkałam takiej pozycji w naszych zbiorach.

- Może odbiegam od tematu - Bractwo Kurkowe w Katowicach. Dodam, iż dyrektor powołanej w Katowicach Księgarni i Drukarni Katolickiej, Karol Koźlik, był jednym z działaczy Bractwa!

- Zachowało się u nas we wdzięcznej pamięci, dzięki książce zatytułowanej Karykatury śląskie: album, do której rysunki sporządził Mieczysław Rolecki, natomiast teksty przygotowali Jan Smotrycki, Emanuel Imiela oraz Bolesław

Mieszkowski. To egzemplarz z dawnej biblioteki diecezjalnej - znak widomy, jakie książki były gromadzone. Umówmy się - był to rodzaj biblioteki publicznej dla księży... być może jest to dar któregoś z kapłanów?

- Poszukiwacze historii zawartej w państwa zbiorach...

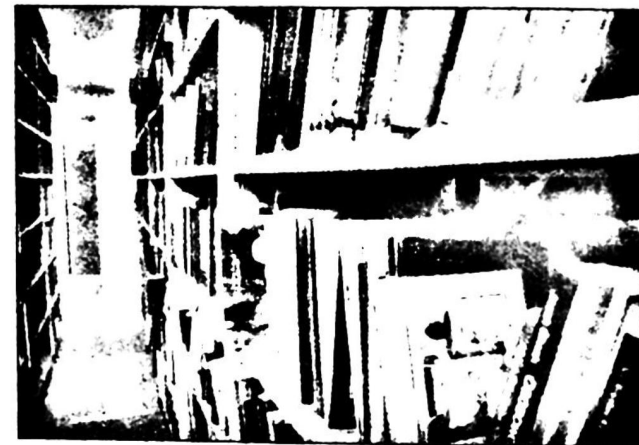
- Jest czego szukać, i jest poszukiwaczy niemało - teologów, historyków, filozofów, filologów, bibliologów, prawników, historyków sztuki, językoznawców...

- Wojciech Korfanty...

- Mamy kilka jego pozycji, ale dużo więcej jest książek, które zostały poświęcone jemu samemu bądź jego działalności. W zbiorach silesiaków, natomiast jego rękopisy, publikacje, autografy... niestety, nie posiadamy.

- Positio super Virtutibus...?

- Tak. Gromadzimy dokumenty, które powstają przy procesach beatyfikacyjnych i zawierają informacje o życiu, działalności i heroiczności cnót kandydatów na ołtarze. W naszej księżnicy czytelnicy mogą zapoznać się z dokumentami dotyczącymi zakonnic bł. Marii Merkert, Zgromadzenia

Edmunda Bojanowskiego założyciela Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny. Natomiast w 2019 roku dzięki uprzejmości ks. prof. Damiana Bednarskiego, postulatora procesu beatyfikacyjnego, trafiło do nas Positio bł. Jana Machy. To są zbiory unikatowe, wydawane w niewielu egzemplarzach przez Watykan.

- Policzymy księgozbiór Biblioteki Teologicznej...

- Jesteśmy jedną z największych bibliotek wydziałowych Uniwersytetu Śląskiego. Nasz zbiór to około 140.000 egzemplarzy książek i blisko 16.000 woluminów czasopism. Oprócz tego gromadzimy mapy, atlasy, dokumenty życia społecznego oraz zbiory w wersji elektronicznej. Oczywiście jak każda biblioteka uniwersytecka zapewniamy że dostęp do elektronicznych źródeł informacji za pośrednictwem Internetu.

- Gazetki parafialne?

- Tak. To jest bardzo ważny dla nas dział, aczkolwiek jest to zbiór zbyt bogaty - gromadzimy go na zasadzie życzliwości parafii. Ponawiamy prośbę o przekazywanie tego rodzaju czasopism do naszej biblioteki; wszak jest to zapisana w gazetkach przebogata historia Śląska! Mamy kilka tytułów, które są gromadzone w komplecie jak np. „Wiadomości Parafialne: Katolickiej Parafii Wszystkich Świętych w Pszczynie”, „Światło: Pismo Parafii Trójcy Przenajświętszej, Chełm Śląski, Kopciowice, Chełm Mały”, „Pielgrzym: Miesięcznik Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny” w Katowicach. Posiadamy także kilkanaście tytułów z okresu międzywojennego np. z Czarnego Lasu, Świętochłowic-Zgody, Chropaczowa, Lublińca, w których można odnaleźć wiele ciekawych zdjęć, informacji o bieżących wydarzeniach i uczestniczących w nich osobach. Najstarsza gazetka parafialna z naszych zbiorów to wydana w wersji polsko-niemieckiej w 1908 roku, w Rudzkiej w parafii św. Józefa przez ks. Antoniego Ogana „Wiadomości Kościelne - Kirchliche Nachrichten”.

Zapraszamy wszystkich chętnych do korzystania ze zbiorów naszej biblioteki i czekamy na kontakt, na zachowane dokumenty, pisma, księgozbiory... Biblioteka Teologiczna ma siedzibę w gmachu Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego przy ulicy Wita Stwosza 17, a adres naszej strony internetowej to: <https://bt.us.edu.pl/>

- Za Wami sto lat istnienia. Sto lat gromadzenia świadectwa - na piśmie, o Śląsku, o naszej historii będącej zawsze częścią historii Europy.

- Zapraszamy także do odwiedzenia jubileuszowej wystawy zatytułowanej Skarby Biblioteki Teologicznej. Wystawa online w 100-lecie księżnicy:

<https://bt.us.edu.pl/skarby-biblioteki-teologicznej-wystawa-online-w-100-lecie-ksiaznicy/>

Dziękuję pani za rozmowę

lub